

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36004551	IES Illa de Tambo	Marín	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Lingua castelá e literatura I	1º Bac.	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	27
4.2. Materiais e recursos didácticos	28
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	29
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	29
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	30
5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias	31
6. Medidas de atención á diversidade	31
7.1. Concreción dos elementos transversais	31
7.2. Actividades complementarias	32
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	33
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	33
9. Outros apartados	34

1. Introducción

El IES se encuentra situado en el centro de la villa de Marín y acoge a aproximadamente 450 alumnos/as, de los que casi el 60 % cursa ESO y el 40 % restante, Bachillerato de Ciencias y Bachillerato de Ciencias Sociales y Humanidades.

La materia de Lengua Castellana y Literatura tiene como eje la Competencia en Comunicación Lingüística, lo que supone que la finalidad del proceso de enseñanza-aprendizaje es mejorar las interacciones orales, escritas y audiovisuales en diferentes ámbitos y contextos; desarrollar los conocimientos, destrezas y actitudes que permiten comprender, interpretar y valorar críticamente textos orales, escritos y multimodales; favorecer la reflexión sobre el funcionamiento de la lengua y sus usos; y fomentar el hábito lector y el gusto por la lectura y favorecer la reflexión, la comprensión y la interpretación de obras y fragmentos de la literatura española y de la literatura juvenil contemporánea teniendo en cuenta sus convenciones y contexto histórico.

Es relevante el hecho de que aproximadamente la mitad del alumnado que se matricula en 1º de bachillerato había cursado ESO en otros centros públicos o privados del entorno, lo cual obliga a tener especialmente en cuenta en ese nivel la heterogeneidad del alumnado. También cabe señalar que una muy amplia mayoría del alumnado tiene como lengua vehicular el castellano.

El alumnado de 1º de bachillerato ronda los 150 alumnos, distribuidos en cuatro grupos, uno de ellos muy numeroso. Hay 7 repetidores.

El curso 22-23, tras la evaluación extraordinaria, aprobó la materia el 83,7% del alumnado.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Explicar e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do coñecemento da realidade plurilingüe e pluricultural de España e a riqueza dialectal do español, así como da reflexión sobre os fenómenos do contacto entre linguas, para favorecer a reflexión interlingüística, para refutar os estereotipos e prexuízos lingüísticos e para valorar esta diversidade como fonte de patrimonio cultural.	1-5	2-3				1-2		1
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais, con especial atención aos textos académicos e dos medios de comunicación, recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construír coñecemento, para formarse opinión e para ampliar as posibilidades de gozo e lecer.	2	2	1	2-3	40	3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Producir textos orais e multimodais, con atención preferente aos de carácter académico, con rigor, fluidez, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado, atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos, e participar en interaccións orais con actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais, como para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2		
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, recoñecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, integrando a información explícita e realizando as inferencias necesarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando tanto a súa calidade como a súa fiabilidade para dar resposta a necesidades e intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	40	3		
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos, con especial atención aos xéneros discursivos do ámbito académico, para construír coñecemento e dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	50	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación, e integrala e transformala en coñecemento para comunicala, adoptando un punto de vista crítico e persoal á vez que respectuoso coa propiedade intelectual, especialmente no marco da realización de traballos de investigación sobre temas do currículo ou vinculados ás obras literarias lidas.	3			1-2-3-4	40	2	3	
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura contemporánea como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que se enriqueza progresivamente en canto a diversidade, complexidade e calidade das obras, e partillar experiencias lectoras para construír a propia identidade lectora e gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	11			2-31-32

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras relevantes da literatura española e hispanoamericana, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais para establecer vínculos entre textos diversos, para conformar un mapa cultural, para alargar as posibilidades de gozo da literatura e para crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-31-32-42
OBX9 - Consolidar e profundar no coñecemento explícito e sistemático sobre a estrutura da lingua e os seus usos, e reflexionar de maneira autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía adecuada, para desenvolver a conciencia lingüística, para aumentar o repertorio comunicativo e para mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita como de comprensión e interpretación crítica.	1-2	2	1-2		50			
OBX10 - Poñer as prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, a resolución dialogada dos conflitos e a igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e evitando os abusos de poder a través da palabra, para favorecer un uso non só eficaz senón tamén ético e democrático da linguaxe.	1-5	3		3	31	1-2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Comunicación oral y escrita: textos del ámbito académico I	En esta unidade abordarase o texto e as propiedades textuais; a elaboración de textos, con especial atención aos expositivos e ao resumo.	3	6	X		
2	Reflexión sobre la lengua: morfología y sintaxis I	Abordarase o estudo morfolóxico da palabra e os seus constituíntes, e o estudo sintáctico da frase (ou sintagma) e da oración (ou cláusula) simple.	5	10	X		
3	Educación literaria I	Abordarase o estudo da literatura medieval ata o século XIV e a literatura do século XV.	13	16	X		
4	Lectura 1ª evaluación	O alumnado realizará a lectura individual guiada dunha obra poética medieval: as	3	3	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	Lectura 1ª evaluación	Coplas a la muerte de su padre, de Jorge Manrique.	3	3	X		
5	Comunicación oral y escrita: textos del ámbito académico II	Abordarase a comprensión e elaboración de textos, con especial atención aos argumentativos e ao comentario crítico.	3	6		X	
6	Reflexión sobre la lengua: Sintaxis II	Abordarase o estudo sintáctico da oración composta por coordinación e por subordinación substantiva e adxectiva. Esta é unha unidade de carácter progresivo, polo que implica unha profundización da UD2	10	10		X	
7	Educación literaria II	Abordarase o estudo da literatura do século XVI e a da poesía e a prosa do século XVII	13	16		X	
8	Lectura 2ª evaluación	O alumnado realizará a lectura individual guiada dunha obra narrativa do século XVI: o Lazarillo de Tormes	3	3		X	
9	Comunicación oral y escrita: textos del ámbito social.	Abordarase a comprensión e elaboración de textos, con especial atención aos xéneros xornalísticos de opinión, así como un panorama da situación lingüística de España.	4	6			X
10	Reflexión sobre la lengua: sintaxis III y semántica	Abordarase o estudo sintáctico da oración composta por subordinación adverbial e o estudo semántico das unidades lingüísticas. Esta é unha unidade de carácter progresivo, polo que implica unha profundización da UD2 e da UD6.	25	10			X
11	Educación literaria III	Abordarase o estudo do teatro do século XVII e dos séculos XVIII-XIX	14	16			X
12	Lectura 3ª evaluación	O alumnado realizará a lectura individual guiada dunha obra teatral do século XVIII: El sí de las niñas, de Leandro Fernández de Moratín.	4	3			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Comunicación oral y escrita: textos del ámbito académico I	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención de textos escritos do ámbito académico, con especial atención aos textos expositivos e á elaboración de resumos.	PE	80
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Identificar e valorar os mecanismos de coherencia e cohesión en textos escritos do ámbito académico.		
CA2.7 - Identificar e resolver problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Deducir o significado de determinadas palabras a partir do seu contexto lingüístico.		
CA3.3 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle e de redacción e revisión de borradores de maneira individual ou entre iguais, ou mediante outros instrumentos de consulta.	Elaborar resumos e textos expositivos suficientemente coherentes, cohesionados e adecuados.		
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Enriquecer os textos atendendo á corrección ortográfica, gramatical e á precisión léxica.		
CA3.7 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e corrixir problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas de mellora desde o punto de vista gramatical e léxico, mediante a consulta de dicionarios e manuais.		
CA3.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Analizar nun texto a relación entre as eleccións lingüísticas, o propósito comunicativa e a canle utilizada.		
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais complexos propios de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identificar sen erros graves o sentido global, a estrutura, a información e a intención do emisor en textos orais e multimodais	TI	20
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar en textos orais do ámbito académico a claridade expositiva, a dicción, a linguaxe corporal e a utilización de elementos de apoio para o discurso.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Comprender a relación entre as eleccións lingüísticas e o grao de formalidade da situación, o propósito comunicativo e a canle.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira adecuada, con actitude de escoita activa e cortesía, en interaccións sociais (alumno-alumno e alumno-profesor) de acordo coas normas de cortesía verbal.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Os xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Interpretación dos xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos. - Procesos de comprensión, análise e interpretación de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Os abusos de poder e a manipulación a través da linguaxe. Valoración da forma e do contido do texto. - Recoñecemento dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Contexto vinculado ás estratexias de produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Elaboración de textos tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos; canal de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Os xéneros discursivos desde o punto de vista da creación e interpretación crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Respecto polas propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Creación de textos académicos. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e dos medios de comunicación. - Procesos de composición e revisión de diversos tipos de textos propios de natureza oral, escrita e multimodal.

Contidos

- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Producción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual.
- Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos propios orais, escritos e multimodais.
- Emprego adecuado nos textos propios das formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade.
- Utilización de recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Uso de conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Especial atención ás relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión dos textos propios.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.

UD	Título da UD	Duración
2	Reflexión sobre la lengua: morfología y sintaxis I	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identificar correctamente os procedementos de formación de palabras, as categorías gramaticais e a estrutura sintáctica da oración simple utilizando unha metalinguaxe específica.	PE	90
CA5.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Utilizar de maneira autónoma diferentes fontes de información para identificar e explicar incorreccións lingüísticas utilizando unha metalinguaxe específica.		
CA5.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Utilizar axeitadamente dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta para solventar problemas de comprensión.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita: aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos. - A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico. - Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta). - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
3	Educación literaria I	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos literarios medievais identificando a intención, localizando rasgos relevantes da linguaxe literaria e valorando o seu efecto no receptor.	PE	100
CA4.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Partillar a experiencia lectora utilizando con precisión e eficacia unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.		
CA4.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar correctamente e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas e as vinculacións do texto co contexto da obra e coa tradición literaria, utilizando con precisión e eficacia a metalinguaxe específica.		
CA4.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos con intención literaria, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen rasgos relevantes dos diversos xéneros e estilos literarios.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e usar dicionarios e manuais para revisar, corrixir e mellorar os textos desde o punto de vista ortográfico, gramatical e léxico para solventar problemas de comprensión.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura autónoma de obras relevantes de autoras e autores da literatura universal contemporánea, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias. - Participación activa no circuíto literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais. - Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuítos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. - Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica, atendendo a aspectos temáticos, a xénero e subxénero, a elementos da estrutura, así como ao estilo e aos valores éticos e estéticos das obras. - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade ou outras manifestacións literarias ou artísticas. - Recomendación de lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. - Lectura guiada de clásicos da literatura española desde a Idade Media ata o Romanticismo, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias. - Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias. - Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos. - Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria. - Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura. - Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero. - Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados. - Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.

UD	Título da UD	Duración
4	Lectura 1ª evaluación	3

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido dunha obra significativa da literatura medieval identificando a intención do emisor, localizando rasgos relevantes da linguaxe literaria e valorando o seu efecto no emisor.	PE	100
CA4.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Ler de maneira autónoma obras literarias completas e expresar de forma argumentada os motivos da súa elección e a súa experiencia lectora vinculada a ela.		
CA4.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Partillar a experiencia lectora utilizando con precisión e eficacia unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.		
CA4.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar correctamente e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas e as vinculacións do texto co contexto da obra e coa tradición literaria, utilizando con precisión e eficacia a metalinguaxe específica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura autónoma de obras relevantes de autoras e autores da literatura universal contemporánea, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias. - Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas. - Participación activa no circuíto literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais. - Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuítos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. - Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica, atendendo a aspectos temáticos, a xénero e subxénero, a elementos da estrutura, así como ao estilo e aos valores éticos e estéticos das obras. - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade ou outras manifestacións literarias ou artísticas. - Recomendación de lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. - Lectura guiada de clásicos da literatura española desde a Idade Media ata o Romanticismo, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias. - Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias. - Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos. - Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura. - Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero. - Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados. - Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.

UD	Título da UD	Duración
5	Comunicación oral y escrita: textos del ámbito académico II	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención de textos escritos do ámbito académico, con especial atención aos textos argumentativos e á elaboración de comentarios críticos.	PE	84
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Identificar e valorar os mecanismos de coherencia e cohesión en textos escritos do ámbito académico.		
CA2.7 - Identificar e resolver problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Deducir o significado de determinadas palabras a partir do seu contexto lingüístico.		
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Comprender a relación entre as eleccións lingüísticas e o grao de formalidade da situación, o propósito comunicativo e a canle.		
CA3.3 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle e de redacción e revisión de borradores de maneira individual ou entre iguais, ou mediante outros instrumentos de consulta.	Elaborar comentarios críticos e textos argumentativos suficientemente coherentes, cohesionados e adecuados		
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Enriquecer os textos atendendo á corrección ortográfica, gramatical e á precisión léxica.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.7 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e corrixir problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas para melloralos suficientemente mediante a reflexión lingüística.		
CA3.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Analizar nun texto a relación entre as eleccións lingüísticas, o propósito comunicativa e a canle utilizada.		
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais complexos propios de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información e a intención do emisor en textos orais e multimodais.	TI	16
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma, o contido, a fiabilidade e a calidade de textos orais e multimodais.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira adecuada, con actitude de escoita activa e cortesía, en interaccións sociais (alumno-alumno e alumno-profesor) de acordo coas normas de cortesía verbal.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Os xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Interpretación dos xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos. - Procesos de comprensión, análise e interpretación de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto.

Contidos

- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Os abusos de poder e a manipulación a través da linguaxe. Valoración da forma e do contido do texto.
- Recoñecemento dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Contexto vinculado ás estratexias de produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Elaboración de textos tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos; canal de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Os xéneros discursivos desde o punto de vista da creación e interpretación crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Respecto polas propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Creación de textos académicos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e dos medios de comunicación.
- Procesos de composición e revisión de diversos tipos de textos propios de natureza oral, escrita e multimodal.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual.
- Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos propios orais, escritos e multimodais.
- Emprego adecuado nos textos propios das formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade.
- Utilización de recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Uso de conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Especial atención ás relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión dos textos propios.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.

UD	Título da UD	Duración
6	Reflexión sobre la lengua: Sintaxis II	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identificar correctamente os procedementos de formación de palabras, as categorías gramaticais e a estrutura sintáctica da oración simple e a oración composta por subordinación sustantiva e adxectiva, utilizando unha metalinguaxe específica.	PE	90
CA5.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Utilizar de maneira autónoma diferentes fontes de información para identificar e explicar incorreccións lingüísticas utilizando unha metalinguaxe específica.		
CA5.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Utilizar axeitadamente dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta para solventar problemas de comprensión.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico. - Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta). - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
7	Educación literaria II	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos literarios renacentistas e barrocos identificando a intención, localizando rasgos relevantes da linguaxe literaria e valorando o seu efecto no receptor.		
CA4.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Partillar a experiencia lectora utilizando con precisión e eficacia unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.		
CA4.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar correctamente e argumentar a interpretación das obras ou fragmentos lidos mediante a análise das relacións internas e as vinculacións do texto co contexto da obra e coa tradición literaria, utilizando con precisión e eficacia a metalinguaxe específica.	PE	100
CA4.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos con intención literaria, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen rasgos relevantes dos diversos xéneros e estilos literarios.		
CA4.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e usar dicionarios e manuais para revisar, corrixir e mellorar os textos desde o punto de vista ortográfico, gramatical e léxico para solventar problemas de comprensión.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura autónoma de obras relevantes de autoras e autores da literatura universal contemporánea, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias. - Participación activa no circuío literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais. - Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuítos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. - Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica, atendendo a aspectos temáticos, a xénero e subxénero, a elementos da estrutura, así como ao estilo e aos valores éticos e estéticos das obras. - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade ou outras manifestacións literarias ou artísticas. - Recomendación de lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. - Lectura guiada de clásicos da literatura española desde a Idade Media ata o Romanticismo, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias. - Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos. - Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria. - Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura. - Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero. - Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados. - Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.

UD	Título da UD	Duración
8	Lectura 2ª evaluación	3

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido dunha obra significativa da literatura renacentista ou barroca identificando a intención do emisor, localizando rasgos relevantes da linguaxe literaria e valorando o seu efecto no emisor.	PE	100
CA4.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Ler de maneira autónoma obras literarias completas e expresar de forma argumentada os motivos da súa elección e a súa experiencia lectora vinculada a ela.		
CA4.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Partillar a experiencia lectora utilizando con precisión e eficacia unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.		
CA4.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar correctamente e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas e as vinculacións do texto co contexto da obra e coa tradición literaria, utilizando con precisión e eficacia a metalinguaxe específica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Lectura autónoma de obras relevantes de autoras e autores da literatura universal contemporánea, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias.
- Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas.
- Participación activa no circuíto literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais.
- Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuítos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers.
- Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica, atendendo a aspectos temáticos, a xénero e subxénero, a elementos da estrutura, así como ao estilo e aos valores éticos e estéticos das obras.
- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade ou outras manifestacións literarias ou artísticas.
- Recomendación de lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais.
- Lectura guiada de clásicos da literatura española desde a Idade Media ata o Romanticismo, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias.
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias.
- Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.

UD	Título da UD	Duración
9	Comunicación oral y escrita: textos del ámbito social.	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e valorar as linguas oficiais de España e as variedades dialectais do español, con especial atención ao galego e ao castelán, a partir da explicación do seu desenvolvemento histórico e sociolingüístico e da situación actual, contrastando de maneira explícita e coa metalinguaxe adecuada aspectos lingüísticos e discursivos das distintas linguas, así como trazos dos dialectos do español, en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Recoñecer e valorar as linguas oficiais de España e as variedades dialectais do español, con especial atención ao galego e ao castelán, contrastando algúns aspectos lingüísticos das distintas linguas.	PE	81

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais complexos, avaliando a súa calidade, fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma, o contido, a fiabilidade e a calidade de textos orais e multimodais.		
CA2.3 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais especializados, con especial atención a textos académicos e dos medios de comunicación, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante e a intención de textos dos medios de comunicación, con especial atención aos xéneros xornalísticos de opinión.		
CA2.4 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Identificar e valorar os mecanismos de coherencia e cohesión en textos dos medios de comunicación.		
CA2.7 - Identificar e resolver problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Deducir o significado de determinadas palabras a partir do seu contexto lingüístico.		
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Comprender a relación entre as eleccións lingüísticas e o grao de formalidade da situación, o propósito comunicativo e a canle.		
CA3.3 - Elaborar textos académicos coherentes, cohesionados e co rexistro adecuado sobre temas curriculares ou de interese social e cultural, precedidos dun proceso de planificación que atenda á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle e de redacción e revisión de borradores de maneira individual ou entre iguais, ou mediante outros instrumentos de consulta.	Elaborar textos periodísticos de opinión suficientemente coherentes, cohesionados e adecuados.		
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Enriquecer os textos atendendo á corrección ortográfica, gramatical e á precisión léxica.		
CA3.5 - Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma, en diferentes soportes, sobre temas curriculares de interese cultural que impliquen organizar e integrar a información en esquemas propios; e reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectuoso coa propiedade intelectual.	Elaborar un traballo de investigación sobre os medios de comunicación oral.		
CA3.7 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e corrixir problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e facer propostas para melloralos suficientemente mediante a reflexión lingüística.		
CA3.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Analizar nun texto a relación entre as eleccións lingüísticas, o propósito comunicativa e a canle utilizada.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Refutar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir da exploración e reflexión arredor dos fenómenos do contacto entre linguas, con especial atención ao papel das redes sociais e dos medios de comunicación, e da investigación sobre os dereitos lingüísticos e diversos modelos de convivencia entre linguas.	Refutar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal.		
CA1.3 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos de poder a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e a análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais que rexen a comunicación entre as persoas.	Identificar e evitar os usos discriminatorios e manipuladores da linguaxe.		
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando consensos no ámbito persoal, educativo e social.	Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos.		
CA2.1 - Identificar o sentido global, a estrutura, a información relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais complexos propios de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Identificar o sentido global, a estrutura, a información e a intención do emisor en textos orais e multimodais.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia.	TI	19
CA2.6 - Avaliar a veracidade de noticias e informacións, con especial atención ás redes sociais e outros contornos dixitais, seguindo pautas de análises, contraste e verificación, facendo uso da ferramenta adecuada e mantendo unha actitude crítica fronte ás posibles desviacións da información.	Consultar diferentes fontes de información (con especial atención aos textos xornalísticos de opinión) e valorar a súa actualidade, contido e veracidade.		
CA3.1 - Realizar exposicións e argumentacións orais formais con diferente grao de planificación sobre temas de interese científico e cultural e de relevancia académica e social, axustándose ás convencións propias de cada xénero discursivo e con fluidez, rigor, coherencia, cohesión e o rexistro axeitado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar unha breve exposición sobre algún tema de actualidade con presenza nos medios (prensa, redes sociais...), con suficiente fluidez, coherencia, cohesión e adecuación.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais (formais e informais) e no traballo en equipo con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participar de maneira adecuada, con actitude de escoita activa e cortesía, en interaccións sociais (alumno-alumno e alumno-profesor) de acordo coas normas de cortesía verbal.		
CA3.6 - Avaliar a veracidade de noticias e informacións, con especial atención ás redes sociais e outros contornos dixitais, seguindo pautas de análise, contraste e verificación, facendo uso da ferramenta axeitada e mantendo unha actitude crítica fronte aos posibles desvíos da información.	Consultar diferentes fontes de información para elaborar traballos de investigación, seguindo pautas de análise, contraste e verificación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none">- Desenvolvemento sociohistórico e situación actual das linguas de España.- Estudo comparativo das principais variedades dialectais do español en España e en América.- Estratexias de reflexión interlingüística.- Detección de prexuízos e estereotipos lingüísticos coa finalidade de combatelos.- Os fenómenos de contacto entre linguas: bilingüismo, préstamos, interferencias. Diglosia lingüística e diglosia dialectal. O papel actual das redes sociais e dos medios de comunicación.- Dereitos lingüísticos, a súa expresión en leis e declaracións institucionais. Modelos de convivencia entre linguas, as súas causas e consecuencias. Linguas minoritarias e linguas minorizadas. A sustentabilidade lingüística.- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.- Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.- Os xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.- Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.- Interpretación dos xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Os textos académicos.- Comprensión e análise crítica dos xéneros discursivos propios do ámbito social. As redes sociais e medios de comunicación.- Procesos de comprensión, análise e interpretación de diversos tipos de textos orais, escritos e multimodais.- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto.- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección dos usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Os abusos de poder e a manipulación a través da linguaxe. Valoración da forma e do contido do texto.- Alfabetización informacional: busca autónoma e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia. Noticias falsas e verificación de feitos. O ciberanzol.- Recoñecemento dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.- Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.- Contexto vinculado ás estratexias de produción e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.- Elaboración de textos tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos; canal de comunicación e elementos non verbais da comunicación.- Os xéneros discursivos desde o punto de vista da creación e interpretación crítica de textos orais, escritos e multimodais.- Respecto polas propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. Creación de textos académicos.

Contidos

- Xéneros discursivos propios do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e dos medios de comunicación.
- Procesos de composición e revisión de diversos tipos de textos propios de natureza oral, escrita e multimodal.
- Interacción oral e escrita de carácter formal. Tomar e deixar a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Produción escrita. Proceso de elaboración: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica.
- Alfabetización informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión da información reelaborada de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual.
- Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos propios orais, escritos e multimodais.
- Emprego adecuado nos textos propios das formas lingüísticas para a expresión da subxectividade e da obxectividade.
- Utilización de recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Uso de conectores, marcadores discursivos e outros procedementos léxico-semánticos e gramaticais que contribúen á cohesión do texto.
- Especial atención ás relacións entre as formas verbais como procedementos de cohesión dos textos propios.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica, gramatical e tipográfica dos textos. Uso eficaz de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito e a súa relación co significado.

UD	Título da UD	Duración
10	Reflexión sobre la lengua: sintaxis III y semántica	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Identificar correctamente os procedementos de formación de palabras, as categorías gramaticais e a estrutura sintáctica da oración simple e a oración composta por subordinación sustantiva, adxectiva e adverbial, así como as relacións semánticas, utilizando unha metalinguaxe específica.	PE	90
CA5.3 - Elaborar e presentar os resultados de pequenos proxectos de investigación sobre aspectos relevantes do funcionamento da lingua, formulando hipóteses e establecendo xeneralizacións, utilizando os conceptos e a terminoloxía lingüística adecuada e consultando de maneira autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Utilizar de maneira autónoma diferentes fontes de información para identificar e explicar incorreccións lingüísticas utilizando unha metalinguaxe específica.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Utilizar axeitadamente dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta para solventar problemas de comprensión.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha metalinguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - A lingua como sistema interconectado con diferentes niveis: fonolóxico, morfolóxico, sintáctico e semántico. - Distinción entre a forma (categorías gramaticais) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple e composta). - Relación entre a estrutura semántica (significados verbais e argumentos) e sintáctica (suxeito, predicado e complementos) da oración simple e composta en función do propósito comunicativo. - Procedementos de adquisición e formación de palabras e reflexión sobre as mudanzas no seu significado. As relacións semánticas entre palabras. Valores denotativos e connotativos en función da súa adecuación ao contexto e ao propósito comunicativo. - Uso autónomo de dicionarios, manuais de gramática e outras fontes de consulta para obter información gramatical de carácter xeral.

UD	Título da UD	Duración
11	Educación literaria III	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos literarios do Barroco, a Ilustración e o Romanticismo, identificando a intención, localizando rasgos relevantes da linguaxe literaria e valorando o seu efecto no receptor.	PE	90
CA4.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Partillar a experiencia lectora utilizando con precisión e eficacia unha metalinguaxe específica e elaborar unha interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar correctamente e argumentar a interpretación das obras ou fragmentos lidos mediante a análise das relacións internas e as vinculacións do texto co contexto da obra e coa tradición literaria, utilizando con precisión e eficacia a metalinguaxe específica.		
CA4.7 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos con intención literaria, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen rasgos relevantes dos diversos xéneros e estilos literarios.		
CA4.8 - Revisar os propios textos e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e utilizando unha metalinguaxe específica, e identificar e solucionar problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os propios textos e usar dicionarios e manuais para revisar, corrixir e mellorar os textos desde o punto de vista ortográfico, gramatical e léxico para solventar problemas de comprensión.		
CA4.2 - Elaborar traballos de investigación de maneira autónoma, en diferentes soportes, sobre temas curriculares de interese cultural que impliquen localizar, seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes; calibrar a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura; organizala e integrala en esquemas propios; e reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectuoso coa propiedade intelectual.	Elaborar traballos de investigación sobre autores e obras do Barroco, da Ilustración e do Romanticismo, que impliquen localizar, seleccionar e contrastar a información, adoptando un punto de vista respectuoso coa propiedade intelectual.	TI	10
CA4.6 - Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos argumentados entre os clásicos da literatura española obxecto de lectura guiada e outros textos e manifestacións artísticas clásicas ou contemporáneas, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe, recursos expresivos e valores éticos e estéticos, e explicitando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Desenvolver proxectos de investigación que se concreten nunha exposición oral, un ensaio ou unha presentación multimodal, establecendo vínculos entre os clásicos da literatura española e outras manifestacións artísticas, en función de temas, tópicos, recursos expresivos e valores éticos e estéticos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura autónoma de obras relevantes de autoras e autores da literatura universal contemporánea, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias. - Participación activa no circuío literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais. - Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuítos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. - Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica, atendendo a aspectos temáticos, a

Contidos

- xénero e subxénero, a elementos da estrutura, así como ao estilo e aos valores éticos e estéticos das obras.
- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade ou outras manifestacións literarias ou artísticas.
- Recomendación de lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais.
- Lectura guiada de clásicos da literatura española desde a Idade Media ata o Romanticismo, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias.
- Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias.
- Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos.
- Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria.
- Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura.
- Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero.
- Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.

UD	Título da UD	Duración
12	Lectura 3ª evaluación	3

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Valorar a forma e o contido de textos complexos avaliando a súa calidade, a fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido dunha obra significativa da literatura neoclásica ou romántica identificando a intención do emisor, localizando rasgos relevantes da linguaxe literaria e valorando o seu efecto no emisor.	PE	100
CA4.3 - Elixir e ler de maneira autónoma obras relevantes da literatura contemporánea e deixar constancia do progreso do itinerario lector e cultural persoal mediante a explicación argumentada dos criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e da experiencia de lectura.	Ler de maneira autónoma obras literarias completas e expresar de forma argumentada os motivos da súa elección e a súa experiencia lectora vinculada a ela.		
CA4.4 - Partillar a experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.	Partillar a experiencia lectora utilizando con precisión e eficacia unha metalinguaxe específica e elaborar una interpretación persoal establecendo vínculos argumentados con outras obras e outras experiencias artísticas e culturais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico e coa tradición literaria, utilizando unha metalinguaxe específica e incorporando xuízos de valor vinculados á apreciación estética das obras.	Explicar correctamente e argumentar a interpretación das obras lidas mediante a análise das relacións internas e as vinculacións do texto co contexto da obra e coa tradición literaria, utilizando con precisión e eficacia a metalinguaxe específica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura autónoma de obras relevantes de autoras e autores da literatura universal contemporánea, que susciten reflexión sobre o propio itinerario lector, así como a inserción no debate interpretativo da cultura. Procesos e estratexias. - Selección das obras coa axuda de recomendacións especializadas. - Participación activa no circuito literario e lector en contexto presencial e dixital. Utilización autónoma de todo tipo de bibliotecas. Acceso a outras experiencias culturais. - Expresión argumentada dos gustos lectores persoais. Diversificación do corpus lido, atendendo aos circuitos comerciais do libro e distinguindo entre literatura canónica e de consumo, clásicos e bestsellers. - Comunicación da experiencia lectora utilizando unha metalinguaxe específica, atendendo a aspectos temáticos, a xénero e subxénero, a elementos da estrutura, así como ao estilo e aos valores éticos e estéticos das obras. - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade ou outras manifestacións literarias ou artísticas. - Recomendación de lecturas en soportes variados, atendendo a aspectos temáticos, formais e intertextuais. - Lectura guiada de clásicos da literatura española desde a Idade Media ata o Romanticismo, inscritos en itinerarios temáticos ou de xénero. Procesos e estratexias. - Construción compartida da interpretación das obras a través de discusións ou conversacións literarias. - Análise dos elementos constitutivos do xénero literario e a súa relación co sentido da obra. Efectos na recepción dos seus recursos expresivos. - Utilización da información sociohistórica, cultural e artística para interpretar as obras e comprender o seu lugar na tradición literaria. - Vínculos intertextuais entre obras e outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e ruptura. - Expresión argumentada da interpretación dos textos, integrando os diferentes aspectos analizados e atendendo aos seus valores culturais, éticos e estéticos. Lectura con perspectiva de xénero. - Lectura expresiva, dramatización e recitado atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados. - Creación de textos de intención literaria a partir das obras lidas.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Los principios generales de la metodología aplicada se ajustarán a las "Orientacións pedagóxicas" y, máis concretamente, a la "Liñas de actuación no proceso de ensino e apredizaxe" para la materia de LCL incluídas en el "DECRETO 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia" (DOG de 26 de setembro de 2022).

El objetivo central del proceso de enseñanza-aprendizaje ha de ser aumentar la autonomía del alumnado. Por ello, se favorecerá el acceso directo al conocimiento por parte del alumnado, sin necesidad de que el profesorado adopte el

papel de transmisor único del conocimiento, concediendo mayor importancia a la indagación, a la consulta y selección de la información y al tratamiento y transformación de esta en conocimiento. Se trata, en suma, de que el alumnado desarrolle la capacidad de aprender a aprender realizando las inferencias necesarias a partir de la información disponible y de la experiencia propia. Así, por ejemplo, el estudio de la gramática no ha de partir de la información dada por el profesorado o el manual de turno, sino que arrancará de la propia experiencia como usuarios de la lengua para que el alumnado deduzca la información relevante y pueda aplicarla de manera autónoma a las propias producciones textuales o a la interpretación de producciones ajenas. Del mismo modo, el estudio de la literatura partirá de la experiencia lectora personal, que se utilizará como punto de referencia para abordar obras de otros periodos históricos.

Igual importancia se concederá a la gradación de aprendizajes. El desarrollo de las competencias y los contenidos se realizará de manera progresiva, de modo que, además de incrementar la dificultad de los procesos y situaciones comunicativas, también se vayan adquiriendo habilidades más complejas que propicien el aprendizaje autónomo y aumenten la capacidad para adquirir información y transformarla en conocimiento. Así, por ejemplo, la comprensión y elaboración de textos orales y escritos se llevará a cabo mediante resúmenes, esquemas y comentarios, pero se centrará primero en los textos expositivos y más tarde en los argumentativos, por lo general más complejos.

Se propondrá la realización de tareas complejas, de manera que el alumnado tenga que movilizar un amplio conjunto de recursos y saberes para afrontar con éxito las diferentes situaciones comunicativas. Y se dará prioridad a la realización de proyectos significativos para el alumnado, vinculados a contextos auténticos y reconocibles y, en la medida de lo posible, a sus propias vivencias. Del mismo modo, se emplearán estrategias para trabajar transversalmente los contenidos y se favorecerá el tratamiento integrado de las lenguas, coordinando el trabajo con los departamentos lingüísticos del centro, con el Equipo de Normalización Lingüística y con el Equipo de Biblioteca.

Además de las actividades individuales, cuya finalidad es desarrollar la autonomía, fomentar el trabajo personal y desarrollar la competencia de aprender a aprender, se fomentará el aprendizaje participativo e inclusivo mediante el diseño de actividades grupales que, además de los aspectos curriculares, enseñen a ser solidarios, a responsabilizarse del trabajo colaborativo y cooperativo, y a mejorar la capacidad de diálogo y de respeto mutuo.

Se propondrán actividades que refuercen el uso de las TIC como recurso didáctico (consulta de diccionarios online y webs educativas, búsqueda de información, trabajos de investigación) y que favorezcan el trabajo colaborativo (elaboración de preguntas, producción conjunta de textos de carácter literario, creación de glosarios y wikis en el aula virtual).

Se favorecerá la utilización de los fondos, servicios y recursos (incluidos los recursos TIC) de la biblioteca escolar como espacio de disfrute, de aprendizaje y de construcción de nuevos conocimientos mediante la consulta de fondos variados, potenciando también la lectura autónoma para la creación de una identidad lectora sólida y definida.

En el estudio de la literatura y en las lecturas (en soportes variados), se favorecerá la comprensión y la interrelación de las obras en el contexto literario y sociohistórico, así como el desarrollo de la sensibilidad estética y cultural, evitando la memorización descontextualizada.

Por supuesto, aun teniendo en cuenta la limitación que supone la existencia de grupos muy numerosos, se utilizarán métodos diferenciados que tengan en cuenta los diferentes ritmos y estilos de aprendizaje del alumnado y favorezcan la capacidad de aprender por sí mismo.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiales proporcionados por el profesorado
Recursos TIC

Materiales aportados por el profesorado, preferentemente a través del aula virtual de del centro (<http://www.edu.xunta.es/centros/iesillatambo/aulavirtual/>)

Recursos TIC: proyector y conexión a internet en las aulas, aulas virtuales, aulas de tecnología e informática del centro, web de la biblioteca (<http://www.opacmei.ga.rbgalicia.org/Biblioteca.aspx?CodigoBiblioteca=PED081>), blog de la biblioteca (<http://bibliotecaiesilladetambo.blogspot.com.es/>)

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Durante las primeras semanas del curso, se realizarán pruebas específicas de evaluación inicial que comprenderán:

- (a) ejercicios básicos sobre identificación y uso de clases de palabras
- (b) ejercicios básicos sobre funciones sintácticas, frases y oraciones.
- (c) cuestiones básicas de literatura hasta el s.XX, atendiendo a los contenidos desarrollados en 3º ESO y 4º ESO
- (d) un texto expositivo o argumentativo para responder cuestiones de comprensión

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	3	5	13	3	3	10	13	3	4	25
Proba escrita	80	90	100	100	84	90	100	100	81	90
Táboa de indicadores	20	10	0	0	16	10	0	0	19	10

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	14	4	100
Proba escrita	90	100	93
Táboa de indicadores	10	0	7

Criterios de cualificación:

Primera evaluación:

- UD 1 (comunicación oral y escrita): se ponderará con el 10 % de la calificación global de la evaluación; se evaluará mediante pruebas escritas (exámenes y producciones escritas) y tablas de indicadores.
- UD 2 (conocimiento de la lengua): se ponderará con el 40 % de la calificación global de la evaluación, incluyendo pruebas escritas (exámenes y producciones escritas) y tablas de indicadores.
- UD 3 (literatura): se ponderará con el 40 % de la calificación global de la evaluación, incluyendo pruebas escritas (exámenes y producciones escritas).
- UD 4 (lectura): se ponderará con el 10% de la calificación global de la evaluación, mediante prueba escrita.
- Para obtener una calificación positiva en la evaluación se considerará imprescindible que exista un cierto equilibrio entre las UD's y los bloques de contenido: se entenderá que no existe tal equilibrio cuando la calificación no supera el 30 % de la calificación máxima de cada unidad.

Segunda evaluación:

- UD 5 (comunicación oral y escrita): se ponderará con el 10 % de la calificación global de la evaluación; se evaluará mediante pruebas escritas (exámenes y producciones escritas) y tablas de indicadores.
- UD 6 (conocimiento de la lengua): se ponderará con el 40 % de la calificación global de la evaluación, incluyendo pruebas escritas (exámenes y producciones escritas) y tablas de indicadores.
- UD 7 (literatura): se ponderará con el 40 % de la calificación global de la evaluación, incluyendo pruebas escritas (exámenes y producciones).

- UD 8 (lectura): se ponderará con el 10% de la calificación global de la evaluación, mediante prueba escrita.
- Para obtener una calificación positiva en la evaluación se considerará imprescindible que exista un cierto equilibrio entre las UD's y los bloques de contenido: se entenderá que no existe tal equilibrio cuando la calificación no supera el 30 % de la calificación máxima de cada unidad.

Tercera evaluación:

- UD 9 (comunicación oral y escrita): se ponderará con el 10 % de la calificación global de la evaluación; se evaluará mediante pruebas escritas (exámenes y producciones escritas) y tablas de indicadores.
- UD 10 (conocimiento de la lengua): se ponderará con el 40 % de la calificación global de la evaluación, incluyendo pruebas escritas (exámenes y producciones escritas) y tablas de indicadores.
- UD 11 (literatura): se ponderará con el 40 % de la calificación global de la evaluación, incluyendo pruebas escritas (exámenes y producciones).
- UD 12 (lectura): se ponderará con el 10% de la calificación global de la evaluación, mediante prueba escrita.
- Para obtener una calificación positiva en la evaluación se considerará imprescindible que exista un cierto equilibrio entre las UD's y los bloques de contenido: se entenderá que no existe tal equilibrio cuando la calificación no supera el 30 % de la calificación máxima de cada unidad.

EVALUACIÓN FINAL ORDINARIA:

- UD's 1, 5 y 9 (comunicación oral y escrita): se ponderará con el 10 % de la calificación global; se escogerá la mejor de las dos opciones siguientes:
 - (a) media de las tres unidades
 - (b) la calificación obtenida en la UD 9
- UD's 2, 6 y 10 (conocimiento de la lengua): se ponderará con el 40 % de la calificación global; se escogerá la mejor de las dos opciones siguientes:
 - (a) la media ponderada de las tres UD's, según se indica en la tabla inicial: 5 % (1ª ev.), 10 % (2ª ev.) y 25 % (3ª ev.).
 - (b) la calificación de la UD 10
- UD's 3, 7 y 11 (literatura): se ponderará con el 40 % de la calificación global; se calculará mediante la media aritmética de las tres UD's o sus recuperaciones.
- UD's 4, 8 y 12 (lectura): se ponderará con el 10 % de la calificación global; se calculará mediante la media aritmética de las tres UD's o sus recuperaciones
- Para obtener una calificación positiva en la evaluación se considerará imprescindible que exista un cierto equilibrio entre las UD's y los bloques de contenido: se entenderá que no existe tal equilibrio cuando la calificación no supera el 30 % de la calificación máxima de cada unidad.

Criterios de recuperación:

- UD's 1, 5 y 9 (comunicación oral y escrita): dado su carácter progresivo, la UD 1 se recupera superando la UD 5; y las dos anteriores, superando la UD 9.
- UD's 2, 6 y 10 (conocimiento de la lengua): dado su carácter progresivo, la UD 2 se recupera superando la UD 6; y las dos anteriores, superando la UD 10.
- UD's 3, 7 y 11 (literatura): dado su carácter no progresivo, cada una de ellas, en caso de no ser superada, deberá ser recuperada mediante una prueba específica.
- UD's 4, 8 y 12 (lecturas): dado su carácter no progresivo, cada una de ellas, en caso de no ser superada, deberá ser recuperada mediante una prueba específica.

EVALUACIÓN EXTRAORDINARIA:

El alumnado que no supere la materia en la convocatoria final ordinaria deberá realizar una prueba global extraordinaria que se realizará en el mes de junio, según el calendario establecido por jefatura de estudios. La calificación será positiva en caso de alcanzar una nota igual o superior a 5 puntos.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

El alumnado de segundo curso de bachillerato con la materia de primero no superada recibirá la ayuda y el material que solicite del profesorado del nivel superior y del jefe de departamento. En septiembre se les entregará una relación de cuestiones y ejercicios modelo que han de servirles para preparar las pruebas específicas.

Se realizará una prueba específica, con los contenidos mínimos de toda la materia, en cada una de las tres evaluaciones ordinarias y en la evaluación extraordinaria. En el momento en que el alumnado supere alguna de las pruebas, se considerará superada la materia pendiente, que recibirá la misma calificación en las evaluaciones

siguientes.

Antes de la evaluación extraordinaria, se convocará una reunión de departamento para valorar la situación del alumnado que todavía no haya aprobado la materia pendiente mediante el procedimiento descrito. Si algún alumno/a no ha superado la materia pendiente, pero tiene un buen rendimiento y actitud en el nivel superior, el departamento valorará en cada caso la posibilidad de considerar superada la materia pendiente si finalmente aprueba la del nivel superior. Los alumnos/as que no se hayan presentado a la última prueba escrita, serán calificados negativamente, aunque pudieran aprobar la materia del nivel superior. En los demás casos, como criterio general (sometido siempre a la valoración de cada caso concreto) se adoptará el de que, si el alumno/a supera el nivel superior, será calificado positivamente en la pendiente.

5.4. Procedemento para acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias

No es de aplicación

6. Medidas de atención á diversidade

Se fomentará en la medida de lo posible el trabajo cooperativo y diferentes tipos de agrupamiento en función de las características del alumnado y los objetivos perseguidos. Asimismo, en diferentes momentos, generalmente al final de cada evaluación, se propondrán actividades de refuerzo o ampliación.

Se prestará especial atención a la evaluación inicial para detectar cuanto antes los problemas más acuciantes y se pondrán en práctica las medidas que se acuerden, contando siempre con el asesoramiento del departamento de orientación.

Para poner en práctica el plan general de pendientes, se elaborarán planes individualizados de cuyo seguimiento se encargará el profesorado del grupo de referencia, siempre en coordinación con el resto del departamento. Se hará especial hincapié en el seguimiento regular de los boletines de actividades elaborados por el departamento para el alumnado de ESO con materias pendientes. Se elaborarán asimismo planes individualizados para el alumnado repetidor.

Al alumnado con TDAH se le aplicarán, tras la evaluación psicopedagógica del departamento de orientación y del correspondiente Equipo de Orientación Específico, las medidas recogidas en el "Protocolo de consenso sobre TDAH na infancia e na adolescencia nos ámbitos educativo e sanitario" (2014) elaborado por la Consellería de Educación: colocación en el aula, contacto visual, indicaciones claras y breves sobre las tareas, fragmentación de las tareas complejas, flexibilidad en el tiempo de realización de las pruebas, mayor espacio entre las preguntas de los exámenes, etc.

Para atender adecuadamente al alumnado con necesidades de inmersión lingüística se necesita la intervención de profesorado específico con dedicación horaria, además de especialistas en Pedagogía Terapéutica y en Audición y Lenguaje. De ser el caso, el profesorado del departamento, en la medida de sus posibilidades, iniciará la labor de alfabetización con la ayuda de material impreso y digital de Español como Lengua Extranjera.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - La defensa de los derechos humanos	X		X		X		X	
ET.2 - La convivencia igualitaria, inclusiva, pacífica y democrática	X				X			
ET.3 - El respeto por las diferencia	X		X		X		X	

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.4 - La formación estética			X	X			X	X
ET.5 - El compromiso con el desarrollo sostenible	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - La educación para la salud	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - El fomento del espíritu crítico y científico	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Uso responsable de las TIC	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.1 - La defensa de los derechos humanos	X		X	
ET.2 - La convivencia igualitaria, inclusiva, pacífica y democrática	X			
ET.3 - El respeto por las diferencia	X		X	
ET.4 - La formación estética			X	X
ET.5 - El compromiso con el desarrollo sostenible	X	X	X	X
ET.6 - La educación para la salud	X	X	X	X
ET.7 - El fomento del espíritu crítico y científico	X	X	X	X
ET.8 - Uso responsable de las TIC	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Representaciones teatrales escolares	Asistencia a alguna representación teatral escolar de obras relacionadas con el currículo de bachillerato.			
Visita a medios de comunicación	Se valorará la posibilidad de visitar las instalaciones y la redacción de algún medio de comunicación.			
Visita a casa museo	Visita guiada a casa museo de autores relacionados con el currículo de bachillerato (Valle-Inclán, Camilo José Cela, Rosalía de Castro...)			
Biblioteca escolar	Se hará especial hincapié en que el alumnado de bachillerato participe en las actividades organizadas desde la biblioteca escolar.			

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Al comienzo de cada unidad, se informó al alumnado sobre los objetivos propuestos, las actividades que se realizarán y los instrumentos y criterios de evaluación.
Al comienzo de cada unidad, se realizó una introducción sobre el tema y actividades de reconocimiento y activación de los conocimientos previos del alumnado.
Al iniciar el desarrollo de cada unidad, se proporcionó al alumnado un cuadro sinóptico o mapa conceptual del tema para orientarlo sobre la evolución de su proceso de enseñanza-aprendizaje.
Los contenidos y actividades de cada unidad didáctica parten de los conocimientos previos del alumnado y favorecen la construcción progresivamente autónoma de nuevos aprendizajes.
Las actividades propuestas son variadas en cuanto a su tipología y sistema de trabajo.
La planificación y la distribución del tiempo asignado a cada tarea son adecuadas.
Se emplearon recursos y materiales didácticos variados (impresos, digitales, audiovisuales...).
Se aplicaron estrategias de aprendizaje como la lectura comprensiva, la búsqueda de información significativa, la planificación del trabajo, el desarrollo de técnicas de síntesis, análisis y redacción...
Se aplicó la metodología didáctica establecida en la programación.
Se llevaron a cabo medidas de refuerzo educativo dirigidas al alumnado con dificultades de aprendizaje.
Se aplicaron actividades de ampliación y profundización para el alumnado que alcance de manera significativa los objetivos propuestos.
Se explicaron y corrigieron las actividades llevadas a cabo en las distintas unidades didácticas.
Se pusieron en práctica medidas para estimular el hábito lector.
Se aplicaron los procedimientos y los criterios de evaluación establecidos en la programación didáctica.
Se utilizaron diferentes instrumentos de evaluación.
Se desarrollaron procedimientos y actividades de recuperación para el alumnado con alguna evaluación suspensa.

Descripción:

La primera reunión de departamento tras cada evaluación se dedicará a evaluar el desarrollo de la programación y los resultados alcanzados, aplicando los indicadores de logro referidos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

La programación didáctica de LCL estará disponible para la comunidad educativa del centro y se proporcionará al alumnado un extracto de la misma con sus aspectos esenciales.

La programación será objeto de seguimiento y evaluación a través de la aplicación PROENS y podrá sufrir las modificaciones precisas para adaptarse a las necesidades educativas del alumnado, en beneficio de la correcta evolución del proceso de enseñanza-aprendizaje y de la consecución de los objetivos establecidos. Las modificaciones, debidamente justificadas, se recogerán en las actas de reunión de departamento y en la memoria final de la materia.

Para la evaluación de la programación se utilizarán los siguientes indicadores:

- La programación didáctica se elaboró de manera coordinada con la colaboración de todo el profesorado del departamento.
 - La programación se ajusta a las decisiones adoptadas en la concreción curricular establecida en el Proyecto Educativo de Centro.
 - Los criterios de evaluación establecidos valoran con efectividad la consecución de los objetivos propuestos.
 - Los procedimientos e instrumentos de evaluación se ajustan a los criterios de evaluación indicados.
 - Las actividades desarrolladas se adaptan a la metodología didáctica programada.
 - La programación contempla los recursos y materiales necesarios para favorecer la adquisición de los contenidos y objetivos.
 - La programación organiza de manera adecuada los tiempos destinados a la realización de las actividades previstas.
 - La programación incluye actividades de refuerzo, ampliación y recuperación adecuadas al perfil, características y necesidades del alumnado.
 - La programación es revisada a lo largo del curso y se incluyen en ella las modificaciones pactadas y realizadas.
- Las propuestas de mejora de la programación didáctica derivarán del análisis de su efectividad y de los resultados académicos obtenidos en las distintas evaluaciones y examinados en las reuniones de departamento celebradas a lo largo del curso, cuyo contenido quedará reflejado en las actas correspondientes. Además, en la memoria final se contemplarán las propuestas de mejora.

9. Outros apartados